

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ליל א' דר"ח אלול, ה'תשל"ה

יוצא לאור לש"פ תצא, ט' אלול, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

©

Published and Copyright 2023 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2023

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תצא, ט' אלול הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ליל א' דר"ח אלול ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (תדפיס מתורת מנחם — התוועדויות כרך שמונים ואחד שמכינים עתה לדפוס).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום א' פ' כי תצא, ג' אלול, ה'תשפ"ג,
שנת הקהל,
ברוקלין, ניו.

בס"ד. שיחת אור ליום ה' פ' שופטים, ליל א' דר"ח אלול, ה'תשל"ה.
בלתי מוגה

א. כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה אני לדודי
ודודי לי.

* * *

ב. בהתחלת הסדרה מדובר אודות המצוה ד"שופטים ושופטים
תתן לך" (כמוזכר לעיל¹), שעל שם זה נקראת בכללותה בשם "שופטים";
אך כללות הענין ד"שופטים ושופטים" נחלק בפרטיות בכו"כ פרטים —
שאינן זה בשער מיוחד, אלא "בכל שעריך", היינו, שבכל מקום שישנו
"שער", צ"ל שם הענין ד"שופטים ושופטים".

ווכמו בנוגע להמוזכר לעיל¹ בענין "ציון במשפט תפדה ושבי'
בצדקה"², שהעבודה כדי לצאת מהגלות לגאולה האמיתית והשלימה היא
תורה ("משפט", כמ"ש³ "כמשפט הראשון" שתרגומו "כהלכתא
קדמיתא") וצדקה (שכוללת מעשה המצוות⁴) — שכללות עבודה זו
נחלקת בפרטיות לכו"כ פרטים].

וענינו בעבודת האדם — כמבואר בספרי מוסר⁵ שגם באדם יש
שבעה שערים (כפי שנימנו שם), שעל כל אחד מהם יש צורך בזהירות
בנוגע לענינים בלתי-רצויים, וזירוז בנוגע לענינים הרצויים, שזה נעשה
ע"י הענין של "שופטים ושופטים": "שופט" — הו"ע התורה, "דבר הו'
זו הלכה"⁶; ולאחרי הלימוד עד לפס"ד הלכה למעשה — הנה הקיום
שיומשך במעשה נפעל ע"י ענין ה"שופטים".

ויש לזה שייכות מיוחדת לחודש אלול, החל מר"ח אלול — כמ"ש
באחרונים⁷, שבחודש אלול "נוהגין .. להיות בודק .. כל אשר ימצא שם
בדק", בכל הענינים שצריכים בדיקה, הן ענינים של "סור מרע" והן
ענינים של "עשה טוב" (שכללות הנהגת האדם היא בשני הקוים ד"סור
מרע ועשה טוב"⁸).

(1) בסוף המאמר (לעיל ע' 329).
(2) ישע"י א, כו.
(3) וישב מ, יג.
(4) ראה תניא פל"ז. ובכ"מ.
(5) ש"ך עה"ת ר"פ שופטים. של"ה ס"פ.
(6) שבת קלח, ב.
(7) מטה אפרים או"ח סתקפ"א ס"י.
(8) תהלים לד, טו. לז, כז.

ועי"ז נפעלים כל עניני חודש אלול — שהוא חודש החשבון והסך-הכל של השנה החולפת, ואז ניתנת גם האפשרות למלא מה שמאיזו סיבה שתהי' לא פעלו בשלימות האפשרית במשך השנה — שזוהי מעלת התשובה, ש"בשעתא חדא וברגעא חדא" ⁹ "נעשה" ¹⁰ צדיק גמור" ¹¹; והרי ענין התשובה הוא לא רק החרטה על העבר, אלא העיקר הוא קבלה טובה על להבא "לבל ישוב עוד לכסלה" ¹², שלכן צריך להיות ה"שטורעם" במשך ימי חודש אלול בנוגע לכל אשר ידרוש בדק,

כולל ובעיקר — מ"ש במאמר של רבינו הזקן בלקוטי תורה ¹³, ש"בחודש אלול יוצאין ("כל מי שרוצה") להקביל אור פניו ית' בשדה", והמלך "מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם".

ומצד השייכות של הענין ד"שופטים ושופטים" במיוחד לחודש אלול, אזי הקביעות בכל השנים כולם היא באופן שפרשת שופטים היא בחודש אלול — אם באופן ששבת ר"ח אלול הוא עדיין בפ' ראה, וכל השבוע של פרשת שופטים הוא בחודש אלול, או עכ"פ חלק מהשבוע דפ' שופטים, ועכ"פ שבת פ' שופטים (שכולל ששת הימים שלפניו), הוא חלק מחודש אלול.

ג. ולכן — כרגיל, וכדרוש ע"פ הוראת רבותינו נשיאינו בנוגע לכל ענין — צ"ל ענין של "בכך" ¹⁴ בנוגע למעשה בפועל:

כללות הענין "להיות בודק" . כל אשר ימצא שם בדק", בכל דבר שיכולה להתעורר שאלה אם צריך להיות שם בדק,

— הן בנוגע לתכלית הזהירות במצוות לא תעשה, והן בנוגע לכל ה"שטורעם" שצ"ל בקיום מצוות עשה הן בכמות והן באיכות, כמבואר בארוכה בחלק ראשון של תניא ¹⁵: "ומה לי בחי' סור מרע ומה לי בחי' ועשה טוב, הכל היא מצות המלך הקדוש יחיד ומיוחד ב"ה" —

נותן מקום לעורר עוה"פ במיוחד בנוגע לחמשה המבצעים: מבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה ומבצע בית מלא ספרים, וכן המבצעים של נשי ובנות ישראל (שיש להן שייכות מיוחדת

(9) זח"א קטט, סע"א.

(10) ראה קידושין מט, ב — ע"פ גירסת

רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב.

(11) פ' ראה לב, ב.

(12) ראה סה"מ ה'ש"ת ע' יא. וראה גם

לעיל ע' 67. וש"נ.

(13) פ"ל (לט, רע"א).

(14) ראה קידושין מט, ב — ע"פ גירסת

הא"ז סקי"ב.

(15) להעיר, ש"גמור" הו"ע אורות וכלים

ביחד, כמבואר בכתבי האריז"ל (ראה גם ל"ת

לתהלים מזמור לב).

לחודש אלול שמזלו ("בתולה") — מבצע נרות שבת קודש, טהרת המשפחה וענין הכשרות.

ד. ועוד נקודה מיוחדת בזה:

בשעה שבנ"י נמצאים במעמד ומצב מיוחד, שנוסף לכך שתמיד היינו "המעט מכל העמים"¹⁶, הנה בזה גופא החריף המצב בגלל שמדגישים ומסבירים ל"שבעים זאבים"¹⁷ כיצד אנו "המעט מכל העמים" — יש צורך להגביר את האיכות, שתכריע ועד שתבטל את ריבוי הכמות שישנו בצד שכנגד, ועד שע"י איכות זו נעשית גם הכמות גדולה וחזקה ומרובה יותר גם בפשטות.

וענין זה נעשה עי"ז שבנ"י מתקשרים זה עם זה היכן שנמצאים בכל קצוי תבל, ויתירה מזה, שמתקשרים עם כל הדורות של בנ"י שהיו עד עתה, החל מהזמן של מתן תורה, ש"היום הזה נהיית לעם"¹⁸.

וכדי להתקשר ביחד ועד "לאחדים כאחד"¹⁹ — הרי אין זה ע"י ענינים של מחשבה וכוונה, ש"אין דיעותיהם שוות"²⁰; ועאכו"כ שאין זה ע"י ענין של דיבור, שהרי לאחרי שגלו בנ"י בין אומות העולם נעשית אצלם השפה המדוברת בכל מדינה ומדינה ועם כלשונו, ועד"ז בנוגע לענינים של לבושים וכו' וכו'; אלא מה שמאחד את כל בנ"י במשך כל יום וכל שנה וכל דור, ועד לכל הדורות שלפנ"ז — הרי זה הקיום שבמעשה בפועל²¹:

בשעה שיהודי מניח תפילין, וכך עושה יהודי שני, יהודי שלישי, וכל ישראל כולם — מאחד אותם המעשה שכל אחד מניח אותם התפילין, והיינו, שאפילו אם הם שונים בכך שאחד מכוין כוונות עמוקות ביותר, ולשני יש רק הכוונה הפשוטה (שהיא חלק מהמצוה²²) לשעבד הלב והמוח²³, הנה בנוגע למעשה יש אצל כל אחד מהם ד' פרשיות כתובים על קלף גשמי, עם רצועות שחורות וכל הפרטים — בשוה ממש. ואחדות זו היא לא רק עם כל בנ"י שמניחים תפילין ביום חול זה, אלא להיותה מצוה שלמעלה ממקום וזמן, ה"ה מתאחדת גם עם הנחת

(20) ראה ברכות נח, א. סנהדרין לח, א.

(16) ואתחנן ז, ז.

(17) ראה תנחומא תולדות ה. אסת"ר פ"י, ועוד.

(21) ראה גם תו"מ חע"ו ע' 157. וש"נ.

יא. פס"ר פ"ט.

(22) ראה גם לעיל ע' 114. וש"נ.

(18) תבוא כז, ט.

(23) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סכ"ה ס"א.

(19) לקו"ת ר"פ נצבים.

וש"נ.

תפילין ביום שלפנ"ז ויומיים שלפנ"ז וכו', מאז שנעשה בר-מצוה, וגם מאחדת אותו עם כל הדורות של בני"י שהניחו תפילין החל ממתן תורה (להדעות שכבר במדבר הניחו תפילין, ועכ"פ משנכנסו לארץ טובה ורחבה, שלכל הדעות הניחו אז תפילין עם כל ד' הפרשיות²⁴).

ועד"ז בכללות ענין מצוות מעשיות — שכל אלו שעוסקים ביום זה בקיום המצוות כפשוטם (דוקא בחלק הפשט וחלק המעשה שבהם), מתאחדים עם כל אלו שעשו זאת אתמול ויעשו זאת מחר,

ועד שזה מבטל את מרחק הזמן (והמקום) — כל העבר, עד לפעם הראשונה ששמעו את עשרת הדברות, כאשר "וירד הוי' על הר סיני"²⁵, "וידבר גו' את כל הדברים האלה"²⁶, החל מ"אנכי הוי' אלקיך"²⁷ עד "וכל אשר לרעך"²⁸ וכל הענינים שבאמצע, כמו "זכור את יום השבת לקדשו"²⁹, "כבד את אביך ואת אמך"³⁰ [שבהם כלול גם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, כדאיתא בירושלמי³¹ על הפסוק³² "מזה ומזה הם כתובים"] — שמכולם נעשה עם אחד.

והענין בזה — שכשם שתורה ומצוות הם נצחיים, כך גם כל בני"י בכל הדורות, וכאשר יהודי מחדש את הקשר עמהם ע"י קיום מצות עשה בפועל בעוה"ז הגשמי, אזי חוזרת ונעשית בתוקף מציאותו של כל אחד מישראל שקיים מצוות אלו בכל הדורות שלפנ"ז (כמבואר בתניא³³ שיחוד זה (שנעשה ע"י קיום המצוות) הוא יחוד נצחי כו'), ועי"ז מקימים את ה"ברית עולם" עם "עם עולם" ע"י "תורת עולם" שניתנה מ"אלקינו מלך העולם", כך, שנעשה גם בכמות ריבוי עצום, ועאכו"כ ריבוי עצום באיכות.

ה. וזוהי ההתעוררות שיכולים לעורר ולהסביר לאיש פשוט ביותר — וכשאומרים זאת בדברים היוצאים מן הלב, אזי נכנסים אל הלב³⁴ ופועלים פעולתם — שבשעה שעושה מצוה מעשית בפועל: ללמוד פסוק בתורה, להניח תפילין [אלו שמחוייבים בהנחת תפילין] בזמן שבו מחוייבים בהנחת תפילין, לשמור כשרות המאכלים, ועד"ז שמירת כל

24) פרטי הדעות בזה — ראה בהנסמן

30) שם, יב.

בתו"מ חס"ה ע' 14.

31) שקלים פ"ו סה"א.

25) יתרו יט, כ.

32) תשא לב, טו.

26) שם כ, א.

33) פכ"ה (לב, א).

27) שם, ב.

34) ראה ס' הישר לר"ת שי"ג. הובא

28) שם, יד.

בשל"ה סט, א. ועוד.

29) שם, ח.

המצוות מעשיות — הרי הוא מחזק את כל אחד מישראל ואת כל בני כל מקום שהם נמצאים; וכאשר מתעוררים עם אותה החלטה בכל המקומות — הרי מובן בפשטות גם בשכל האנושי גדול הפלאת הכח ("א גוואַלדיקער כח") גם בכמות.

וכמדובר כמ"פ שאל יבוש מפני המלעגים³⁵, שאומרים שכדי לפעול בעולם הזה צריכים "רכב" ו"סוסים" וכיו"ב — שהרי עכשיו נתפרסם כבר בכל מקום, מן הקצה הימין עד לקצה השמאל, שכל הענינים הגשמיים יש להם ערך ושווי רק אם המצב הנפשי, הכח הרוחני, והחיות שיש לו בדבר ("וחי בהם"³⁶) הם אצלו בשלימות.

כך שומעים כבר מכל אחד ואחת, מבלי הבט לאיזה חוג הי' שייך רגע לפני"ז — שעומד ומכריז, שהרוחניות והחיות שיש לאדם, ועאכור"כ החיות ברוחניות של "נפש השנית בישראל" שהיא "חלק אלקה ממעל"³⁷ (וכפי שרבינו הזקן מוסיף ומדגיש) ממש"³⁸ — היא עיקר החיות שמחי' את הכמות.

וכאמור לעיל, שזוהי האפשרות שניתנת לכל אחד מישראל בכל מקום שהוא להתאחד בפועל עם כל בני"י, כך, שנעשה ריבוי כח גם בכמות כלפי שבעים הזאבים וכל העולם שמסביבם, כיון שיש כאן לא רק אותם יהודים שנמצאים בשטח פלוני ובמקום פלוני, אלא כפי שכל יהודי מראה שהוא חלק אחד מעם גדול שמאוחדים כולם ע"י "תורה אחת"³⁹, ובאופן של לימוד שמביא לידי מעשה — ע"י קיום המצוות שנאמרו ב"תורה אחת", ועי"ז נעשים "גוי אחד בארץ"⁴⁰, כפי רבינו הזקן⁴¹ שהם ממשיכים את האחדות גם בענינים ארציים.

ועי"ז — "תפול עליהם אימתה ופחד"⁴², כיון שהם תופסים שיש להם עסק לא רק עם אותם יהודים שאותם רואים בעיני בשר בשטח מקום מסויים, אלא יש להם עסק עם כל בני"י שנמצאים בדורנו זה בכל פינה שבעולם, ועד לכל בני"י מאז שנעשו לעם במעמד הר סיני, שאז נעשה "והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם"⁴³, ו"מה הוא חנון וכו'"⁴⁴, ועד"ז "מה הוא נצחי" כך כביכול בני"י הם נצחיים, ע"י אחיזתם בתורה

(35) ראה שו"ע אדה"ז או"ח בתחלתו. וש"נ.

(40) שמואל-ב ז, כג. ועוד.
(41) ראה תניא אגה"ק רס"ט. ובכ"מ.

(42) בשלח טו, טז.

(36) אחרי יח, ה.

(43) בחוקתי כו, יב.

(37) איוב לא, ב.

(44) שבת קלג, ב.

(38) תניא רפ"ב.

(39) לשון הכתוב — בא יב, מט. ועוד.

ומצוות, ש"תורה זו לא תהי' מוחלפת"⁴⁵, וכך עומדים בפועל, גם באופן של כמות, כאיש אחד כל בני", מאז הכריתת ברית במתן תורה, עד בכל מקום ובכל זמן ובכל רגע, בכל קצוי תבל.

וכאמור, שענין זה אי אפשר לפעול ע"י מחשבה, רעיון ורצון טוב (שבזה "אין דיעותיהם שוות"), אלא יש צורך בקיום המצוות בפועל, הן באופן של "קום ועשה" והן באופן של לא תעשה, ששולל ודוחה את העשי' מצד ציוויו של הקב"ה, שאז, הנה נוסף על העיקר שנעשה חד עם הקב"ה כביכול ע"י "מצוה" מלשון צוותא וחיבור⁴⁶, הרי הוא מתאחד גם עם כל בני" בכל הדורות ובכל המקומות, כך, שבכל מקום ומקום נעשה "קהל גדול"⁴⁷ שמטיל "אימתה ופחד" על אלו שאי אפשר להפחידם בדרך אחרת,

ועאכו"כ שזה מקרב את חסידי אומות העולם (שיש להם חלק לעולם הבא⁴⁸) שיסייעו וימהרו את ביאת משיח צדקנו,

שאז יהי' ביטול כל הענינים המבלבלים, כפי שמסיים ברמב"ם⁴⁹ ש"נתאוו החכמים והנביאים" לביאת משיח, לפי שאז תהי' מנוחה בעולם, שלא תהי' מלחמה ותחרות וכו',

ובשביל זה יש צורך בכך ש"והיו מלכים אומנין ושרותיהם מניקותיך"⁵⁰ — כפי שנעשה בקלות עי"ז ש"אנחנו בשם הוי' אלקינו נדגול"⁵¹, ומתבטא ע"י מעשה בפועל — אותו מעשה אצל כל בני" בדורנו זה ובכל הדורות שלפנ"ז, שזהו מעשה שנלקח מ"תורה אחת", ומאחד את כל העושים אותו למציאות אחת, שנעשית בתוקף הכי גדול, הן באיכות והן בכמות.

וכאמור כמ"פ: קיום המצוות צ"ל בגלל ש"אשר קדשנו במצוותיו וצוננו"; אבל רצה הקב"ה והכניס במצוות סגולות מיוחדות, ועד גם לסגולה שע"י קיום המצוות במעשה בפועל מתאחדים כל בני" במשך כל הדורות לעם אחד, ויתירה מזה, כמ"ש רבינו הזקן⁵² בפרשת "אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם": "קומה אחת שלימה", "לאחדים כאחד", למטה מעשרה טפחים.

48) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ה. הל' עדות ספ"א. הל' מלכים ספ"ח.
49) הל' מלכים.
50) ישע"י מט, כג.
51) ע"פ תהלים כ, ו-ח.

45) עיקר הט' מי"ג העיקרים. וראה רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ט. הל' מלכים פי"א סה"ג. פיה"מ סנהדרין פ' חלק יסוד התשיעי.
46) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג. מז, ב. ובכ"מ.
47) לשון הכתוב — ירמ" לא, ז.

ואז ממלאים כל מה שצריכים למלא, ועד שעושים דירה לו ית' בתחתונים⁵², ובתכלית השלימות, ובשמחה ובטוב לבב.

* * *

ו. בהמשך להאמור לעיל:

תמיד ידעו יהודים שקיום המצוות אינו ענין פרטי של מקיים המצוה, ובמילא הרי זה באופן שאסור לומר לו מאומה, לא רק הוראה, אלא אפילו לא עצה, כל זמן שאינו שואל — שהרי ישנו יסוד בתורה (נעשה גם יסוד לכמה הלכות בפועל) ש"כל ישראל ערבין זה לזה"⁵³,

— כפי שנפעל במעמד הר סיני, או כשעברו את הירדן בפעם הראשונה שנכנסו ל"ארץ טובה ורחבה"⁵⁴, ארץ הקודש, "אשר"⁵⁵.. עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה"⁵⁶ —

שלכן, כל פרט שישנו אצל יהודי נוסף, צ"ל בזה הענין ד"ואהבת לרעך כמוך"⁵⁷, היינו, שזה נוגע לו; ואם הדברים אמורים בנוגע לחיים הגשמיים של יהודי נוסף, הרי זה במכ"ש וק"ו בנוגע לחיים הרוחניים של אותו יהודי.

ועד שידוע גם הפירוש⁵⁸ ב"ערבין זה בזה", שהוא לא רק מלשון ערבות, אלא גם מלשון עירוב, והיינו, שהטעם לענין הערבות הוא בגלל שאינם שני אנשים נפרדים שעושים טובה ומקבלים ערבות זה על זה, אלא הם מעורבים זה בזה; הסיבה לכך שאחד ערב לשני, ונוגע לו מה שנעשה עם השני, בגשמיות או ברוחניות, היא בגלל שהשני מעורב בו והוא מעורב בשני.

אבל יש זמנים מיוחדים שזה נוגע עוד יותר, ובמיוחד, שיהי' בהדגשה ובהבלטה ולמעשה בפועל:

כשמתחילים להדגיש שצריכים לדעת ש"אתם המעט מכל העמים"¹⁶ — לגריעותא ח"ו, ולכן צריך להתחשב בדבריו של הגוי, ולהתחשב בדבריו של זה שמלעיג על יהדות, בגלל שיהודים הם "המעט" — אזי נוגע עוד יותר הדגשה ובהבלטה הנ"ל, שכל אחד הוא חלק מהכלל

(52) ראה הנחומא בחוקתי ג. נשא טז.
 ב"ר ספ"ג. במדבר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.
 ובכ"מ.
 (53) סנהדרין כז, סע"ב. שבועות לט,
 סע"א. הובא בפרש"י עה"ת בחוקתי כו, לו.
 (54) שמות ג, ח.
 (55) עקב יא, יב.
 (56) פרטי הדעות בזה — ראה אנציק' תלמודית (כרך כח) ערך כל ישראל ערבים זל"ז בתחלתו (ע' תעד ואילך). וש"נ.
 (57) קדושים יט, יח.
 (58) ראה לקו"ת בהעלותך לג, ג. ובכ"מ.

ונוגע לכל הכלל (ולא שאומרים לו דעה בענין פרטי שלו), ועד — בלשון הרמב"ם⁵⁹ בפסק-דין — שההנהגה שלו יכולה להביא "תשועה והצלה" לכל העולם כולו, ועאכו"כ ל"עם עולם" — בניי.

והדגשה זו — נוגע שתבוא במעשה בפועל, ולא רק "אחת בשנה"⁶⁰, בזמנים מיוחדים, אלא בחיי יום-יום, ובאופן שיכלול את כח המעשה שלו, שלכן נוגע הענין של מצוה מעשית בפועל, החל מהכללים האמורים לעיל (ס"ב): "במשפט", שהו"ע התורה, ו"בצדקה", שבוה נכללים כל מצוות עשה, שכללותם הו"ע גמילות חסדים וצדקה.

ז. וכאן יש מיד מענה לאלו שרוצים לקרר וטוענים⁶¹: מדוע מדברים אודות ענינים שבין אדם למקום, ולא מדברים אודות ענינים שבין אדם לחבירו?!

ובכן: צדקה — היא לכל הדעות ענין שבין אדם לחבירו; ובנוגע לענין התורה ("במשפט") — יש בה הלכות בענינים שבין אדם לחבירו והלכות בענינים שבין אדם למקום, ואדרבה: החל מעשרת הדברות, מודגש הענין שבין אדם לחבירו יותר מאשר בין אדם למקום.

כלומר: אפילו כשישנם אלו שרוצים לבלבל ואלו שמבלבלים אותם עם החילוק של בין אדם לחבירו ובין אדם למקום — הרי האמת היא שזוהי "תורה אחת"⁶², שבה נכללים שני הענינים הנ"ל באופן שנעשים ענין אחד, ולא עוד אלא שכשמתחילים לספור בכמות, הרי הענין שבין אדם לחבירו הוא יותר מאשר הענין שבין אדם למקום.

ועד"ז גם בנוגע לענין שאודותיו מדובר עתה: כדי שאיש לרעהו יהי יותר מאשר "חבר", אלא שיהיו מציאות אחת, הרי זה כאשר שניהם עושים מעשה שענינו בטבעו לחבר שני ענינים נפרדים — אפילו נפרדים בענין זה גופא, שאחד מקיים זאת עם כוונות האריז"ל, והשני מקיים זאת עם כוונות פשוטות, והשלישי אינו שייך אפילו לכוונות פשוטות — שמכולם נעשית מציאות אחת בשעה שעושים בפועל את מעשה המצוה, אם זה לימוד פסוק בתושב"כ או מאמר בתושבע"פ, או ענין של נתינת הצדקה, וכיו"ב בכל תרי"ג מצוות.

ח. וכאמור לעיל שהכוונה בזה היא ה"בכ"ן" בנוגע לפועל: יש להסביר לכל יהודי, שעכשיו מודגש בגלוי, שבשעה שמקיים

(61) ראה גם תו"מ ח"פ ע' 140 ואילך.

(59) הלי' תשובה פ"ג ה"ד.
(60) לשון הכתוב — ס"פ תצוה. ועוד.

מצוה — אע"פ שמקיימה כפשוטה בגלל ש"אשר קדשנו במצוותיו וצונו" (שהקב"ה עשאו שליח לקיים המצוות "שהן שלוחי"⁶²), הרי הוא עושה גם דבר שנוגע בפשטות גם בעוה"ז התחתון, עלמא דשיקרא — שנעשה חלק מכללות בני"ש שנעשים מציאות אחת, "קומה אחת שלימה"¹⁹, כיון שכולם עושים אותו מעשה באותו אופן ובאותו יום: ענינים ומעשים ששייכים לשבת — ביום השבת; ענינים ומעשים ששייכים לימות החול — ביום ראשון בשבוע, ועד"ז בנוגע לר"ח וכו', וכך עושים כל בני"ש בכל קצוי תבל.

ויתירה מזה, כאמור לעיל שזה מרענן ומחדש ומביא לידי פועל את הקשר עם כל הדורות כולם, עד לרגע הראשון שבני"ש נעשו לעם שקיבל תורה ומצוותי — מצוות מעשיות בפועל, כולל ה"מעשה" שבתורה, שהו"ע לימוד התורה כפשוטה, ועד למעשה כפשוטו — עניני מצוות מעשיות.

ובכן: כשיהודי נותן (וכן כשמדבר עם חברו ליתן) נדבה מממונו, הרי זה דבר גדול ביותר;

אבל יש צורך בענין עיקרי — שיהי' ניכר לעצמו, לבני ביתו, ועד לכל העולם כולו, שזהו מעשה של עם נצחי, שכולל ריבוא רבבות אנשים ונשים, נערים וזקנים, בנים ובנות, ועד עוללים ויונקים, של כל הדורות כולם עד דורנו זה, ועד שיבוא משיח צדקנו, שאז יהי' בפועל הענין של תחיית המתים כפשוטה,

ובכחו לרענן ולחדש ולגלות למטה מעשרה טפחים את האחדות של כל ריבוא רבבות בני"ש שבכל הדורות כולם, ולאח"ז תהי' העשי' והפעולות שברוך הטבע שישלימו את ה"פכים קטנים", פרטים קטנים שצריך להשלים כדי שהענין ד"בכל אשר תעשה"⁶³ יהי' גם בדברים הכי פשוטים,

אבל עיקר העשי', וכאמור לעיל, ההתעוררות עד שיבוא בפועל — שיהודים יוסיפו בחיות והעיקר בפועל בקיום מצוות מעשיות,

כך, שבשעה שמתחיל יום שהוא ר"ח, וכולם עושים את המצוות שקשורים עם ר"ח בכל קצוי תבל באותו אופן של מעשה — הרי זה מאחד אותם למציאות אחת, "קומה אחת", ומאחד אותם עם כל בני"ש שקיימו את המצוות התלויות בר"ח עד ראש כל הדורות ועד סוף כל הדורות.

63) פ' ראה טו, יח.

62) תנחומא ויגש ו.

ומזה בא בנוגע ל"בכך" ובפועל — התעוררות על קיום מצוות מעשיות בפועל, ומתוך הסברה, שהקיום צ"ל בגלל ש"אשר קדשנו במצוותיו וצונו", אבל ישנו ענין נוסף שבא במילא עי"ז — שכאשר "וראו כל עמי הארץ"⁶⁴ שבנ"י מתאחדים בענין של מעשה למטה מעשרה טפחים, אזי "תפול עליהם אימתה ופחד"⁶², בראותם שמדובר אודות עם עצום, שזמן ומקום אינם שולטים עליו, והם ממלאים שליחותו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, בורא עולם ומנהיגו, למטה מעשרה טפחים — להיותם כולם ב"צבאות השם" של כל הדורות כולם, עד ימים אלו ויום זה והימים ושנים ודורות הבאים לאח"ז.

וכל זה מתבטא, כאמור לעיל, בענינים שהזמן גרמא: עניני ר"ח — בנוגע לר"ח, ועניני חודש אלול בפרט — בנוגע לחודש אלול; ונוסף לזה ישנם הענינים השונים בכל יום, שכולם חלק מ"תורה אחת", שלימודה פועל אחדות גם בקיום המצוות ובמקיימי המצוות.

ט. ועוד נקודה מיוחדת בזה:

אלו שעומדים על המשמר ומגינים על עם ישראל בכל מקום שהם, הנה בשעה שמסתכלים מסביבם ורואים ומתבוננים בכמות של הצד שכנגד, אזי לפעמים בא היצר ומתחיל לבלבל, ורוצה ליטול או למעט מהתקיפות שיש לעם שהוא "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"⁶⁵.

אך בשעה שהם עושים ענין של מצוה מעשית בפועל,

והיינו, שמבלי להתחשב עם אופן הנהגתו לפני רגע, מבלי להתחשב עם החינוך שקיבל, מבלי להתחשב עם המלעיגים מבחוץ ומבפנים, ומבלי להתחשב עם המעמד ומצב הזמני שנמצא בו — עושה מעשה שנצטווה בתורה הנצחית, שהיא למעלה מזמן ומקום, אבל נותנת הוראות כיצד להתנהג בזמן ומקום,

הנה בשעה שמניח תפילין — אזי נעשה חלק ומתאחד עם כל בני"י שמניחים תפילין באותה שעה בכל קצוי תבל, ועם כל בני"י שהניחו תפילין במשך כל השנים והדורות כולם, החל מהפעם הראשונה שהתחילו להניח תפילין, כך, שנעשה צבא עצום, צבאות השם, בכמות ובאיכות, עד למטה מעשרה טפחים.

והתבוננות קלה בזה — בכחה לבטל כל הענינים של מורך לב,

(64) תבוא כח, יו"ד. וראה ברכות ו, א. (65) ישע"י ס, כא.

כל הענינים של המלעיגים, וכל הענינים שרוצים להחליש אותו באיזה ענין שהוא צריך להיות חזק וכו', שכן, גם ע"י חשבון פשוט, חשבון גשמי, בא לידי הוכחה ש"אנחנו בשם ה' אלקינו נדגול"⁵¹, וכל הכמות של ה"שבעים זאבים" עם כל הענינים שמסביבם, אין להם ערך וממשות כלל לגבי היותו "חלק" שכאשר תופסים בו אזי תופסים בכל העצם (כתורת הבעש"ט⁶⁶); וכיון שנעשה חלק מעם ישראל ש"ערכין זה בזה" — הרי זה צבא עצום, שהוא חלק ממנו, וכל הצבא נעמד להגן ולהציל חלק מהצבא, כיון שחלק מהעצם הוא העצם כולו, כנ"ל.

י. ומה שעליו לעשות כדי שענין זה יהי' אצלו ה"נשק" האמיתי — הרי זה ענין של פועל (דכשם שכללות הנהגתו וענינו היא בענינים של פועל, צריך גם ענין זה להתבטא בענין של פועל) — קיום מצוה בפועל, שזהו ה"בכך" בנוגע לפועל:

יש להסביר בדברים היוצאים מן הלב לכל אחד ואחד מאלו שתפקידם ושליחותם להגן על בני" בכל מקום שנמצאים — שבכל יום צריך להיות אצלם ענין של עשיית מצוה בפועל,

החל מתחילת היום — הנחת תפילין בימות החול, שיש בזה סגולה מיוחדת — נוסף על העיקר, שמקיים מצות הבורא, "ה' אלקי צבאות" — שעז"נ⁶⁴ "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך",

ועד"ז כשרות המאכלים, שאז, כאשר המאכל נעשה דם ובשר כבשרו, הרי זה דם יהודי ובשר יהודי, והוא מגין על כל דבר של יהודים ושל יהדות עם כל התוקף, כל החיות וכל האור, ובמלוא הנצחון, עד לנצחון באופן של שלום, ועד שאפילו "חרב של שלום"⁶⁷ "לא תעבור בארצכם"⁶⁸.

ועד"ז בנוגע להמוזכר לעיל אודות הענין ד"ציון במשפט ושבי' בצדקה" — ללמוד בכל יום עכ"פ פסוק אחד שחרית ופסוק אחד ערבית, מאמר חז"ל שחרית ומאמר חז"ל ערבית; וליתן בכל יום מימות החול, בלי נדר, עכ"פ פרוטה אחת לצדקה, ובאופן שאפילו כאשר מצד איזו סיבה שתהי' תגיע הפרוטה לעני לאחרי זמן, הרי זה יצא מרשותו ביום זה — עי"ז שישלשל אותה בקופה (תיבה או מעטפה וכיו"ב) של צדקה.

68) בחוקתי כו, ו.

66) ראה כש"ט בהוספות סרכ"ז. וש"נ.

67) תענית כב, א"ב.

ונוסף לזה — גם ענין מיוחד שקשור עם חודש אלול, הן בנוגע לאלו שנמצאים בצבא, והן בנוגע לאלו שנמצאים בכל מקום: יש שני ענינים שמתחילים מיד מר"ח (אם כי באופן שונה⁶⁹) — שבכל יום אומרים המזמור⁷⁰ "לדוד הוי' אורי וישעי"⁷¹, ובכל יום — לבד מימות השבת וערב ר"ה — תוקעים בשופר⁷². ובכן: אם רק הרבנות צבאית תסכים, ובהסכמת המפקדים וכו' — הרי דבר נכון ביותר שבמשך היום, קודם הלילה, יתקעו בשופר, ומתוך זכרון הטעם שכותב ר' סעדי' גאון⁷³ על תקיעת שופר, שזהו בדוגמת המסופר בתנ"ך⁷⁴ שבשעת הכרת המלך תקעו בשופרות, וכך הוא תוקע בשופר, כהכנה לקבל עליו מלכותו ית', אשר, "מלכותך מלכות כל עולמים"⁷⁵ — על כל העמים וכל פרטי הבריאה בכל מקום שהם, אבל מי פועל הענין ד"תמליכוני"? — הרי זה היהודי שתוקע בשופר או ששומע תקיעת קול שופר מיהודי שני, ובכך מקיים הענין ד"תמליכוני עליכם"⁷⁶, ועי"ז שהקב"ה נעשה "אלקינו", ואנחנו בשם ה' אלקינו נדגול" — ממשיכים מלכותו ית' על כל העולם כולו, שנעשה גם "מלך העולם".

ועי"ז ממשיכים גם — היכן שיש צורך בכך — ש"תפול עליהם אימתה ופחד", "שתהא אימתו עליך"⁷⁷, שהם מקיימים ומתנהגים כפי הרצון של "מלך ישראל", והרי "מלך ישראל" הוא לאח"ז גם "גואלו"⁷⁸, בגאולה האמיתית והשלימה.

יא. ונקודת הדברים בנוגע לפועל:

אלו שנמצאים בסוג האמור לעיל — הנה נוסף לכך שבכל השנה כולה צ"ל ענין כשרות המאכלים, צריך לדייק בזה יותר בחודש אלול, ובמצב זה בפרט, כיון שע"ז נעשה דם ובשר כבשרו — דם יהודי ובשר יהודי, ואז הוא מגין בכל ה"שטורעם" ובכל החיות, ולא צריך לחפש עצות איך לעודד את מצב רוחו, שלא תהי' אצלו נפילת רוח, ויחשוב מה לי ולכל הענין הזה וכו' וכו' — כיון שחלק מדמו ובשרו וחיותו נעשית

(73) הובא באבודרהם בטעמי התקיעות (הענין הא').

(74) מלכים-א א, לד. מלכים-ב ט, יג.

(75) תהלים קמה, יג.

(76) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

(77) סנהדרין כב, א (במשנה). וש"נ.

(78) ישעי' מד, ו.

(69) ראה ספר המנהגים חב"ד ס"ע 53.

(70) תהלים כז.

(71) סידור אדה"ז. וראה מטה אפרים

סתקפ"א ס"ו. וש"נ. ובארוכה — שער הכולל

פי"א סקכ"ח. וש"נ.

(72) טור ורמ"א ואדה"ז (בהשלמה)

לשו"ע) או"ח רסתקפ"א.

העובדה שהוא מגין על יהודים ועל יהדות ועל כל הענינים הקשורים עמהם, ועושה זאת בשמחה ובטוב לבב, וגם מעודד בזה את חבריו הקרובים אליו והרחוקים ממנו.

וכן: התחלת ימות החול ע"י הנחת תפילין, שנוסף על העיקר — "אשר קדשנו במצוותיו וצונו", יש בזה הענין ש"ראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך",

וכן הענין של לימוד פסוק בתושב"כ, מאמר חז"ל בתושבע"פ — כל אחד ואחד לפי מעמדו ומצבו, באיזה לשון שיהי', שהרי בתורה הי' מיד הענין ד"באר היטב"⁷⁹, "בשבעים לשון"⁸⁰,

וכן נתינת פרוטה לקופה של צדקה בימות החול.

יב. וכאמור לעיל, בתוספת נקודה מוכרחת שצריך להדגיש עכשיו — שע"ז נעשה חלק מצבא עצום, שיש בו אנשים שהם בגיל המתאים לנהל בזה ענינים בגשמיות כפשוטם, אבל, כל אחד מישראל, "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"⁸¹, הוא חלק מ"צבאות השם", וע"ז נעשה צבא עצום בכמות וברוחניות גם יחד.

וענין זה פועל בנוגע לעיקר תפקיד הצבא — שההגנה תהי' באופן שמלכתחילה לא יעלה בדעתו של אף אחד שיוכל להתמודד עם גוי גדול ועצום כזה, ועד שנעשה בפועל "ונתתי שלום בארץ ושכתם ואין מחריד"⁸², כי "והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם"⁴³; ועד"ז בחוץ לארץ, שגם שם צריכים רחמי שמים בכל הענינים הפרטיים, שאין כאן הזמן להאריך בזה.

והנקודה בזה — שע"י קיום מצוה מעשית בפועל, חדלים להיות "מעט" אפילו בכמות, וחוסכים את הצורך לחשוב בעת ההליכה ברחוב אם ללכת ברחוב מסויים, ומה יהי' כתוב על ה"שלט", ומי יערוך את הנוסח, ואיזה גוי להזמין לומר מילה טובה וליתן חיוך לבבי — כיון ש"אנחנו בשם ה' אלקינו נדגול", שהוא "ה' אלקי הצבאות"⁸², ומשגיח בהשגחה פרטית על כל אחד ואחת מבנ"י, על כל אחד ואחת ממין המדבר, ועד על כל פרט הכי קטן אפילו בעולם הדומם (כתורת הבעש"ט⁸³), והרי "מפי עליון"⁸⁴ יש רק טוב, ונמשך בטוב הנראה והנגלה.

(83) ראה כש"ט בהוספות סקע"ט ואילך.

וש"נ.

(84) איכה ג, לח.

(79) תבוא כז, ח.

(80) פרש"י עה"פ.

(81) בא יר"ד, ט.

(82) הושע יב, ו.

ועד — כמנהג ישראל⁸⁵ שמר"ח אלול אומרים כבר בדיבור, ע"פ הוראת תורת אמת, שנכתבים ונחתמים לשנה מתוקה וטובה, כך שהחל מר"ח אלול נעשית בפועל הכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, למטה מעשרה טפחים, בכל המצטרך, בטוב הנראה והנגלה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

* * *

יג. יש עוד נקודה מיוחדת בנוגע למבצע אחד אלא שהוא מבצע כולל (כמו כל המבצעים, אבל בפרט אחד הרי זה כולל יותר) — מבצע שהרת המשפחה, שיש בו ענין שדלאבוננו הוא מוזנח, אע"פ שדורש רק השתדלות קלה⁸⁶:

בנוגע לנשים שנמצאות בגיל ובמעמד ומצב הבריאות ע"ד שנאמר בשרה אמנו "חדל להיות לשרה אורח כנשים"⁸⁷, יש להסביר להן, שע"י שמירת המצוה פעם אחת — להפרד כו', לעשות הפסק טהרה, ולספור שבעה נקיים עם בדיקות וכו', ולאח"ז יהי' ענין הטבילה — הנה מכאן ולהבא יהיו להם חיים טהורים ללא מאמץ כלל, עי"ז שיתאמצו פעם אחת, שכן, אפילו אם אפשר לקרוא זאת בשם "מאמץ", במה נחשב הוא לגבי העובדה שעד מאה ועשרים שנה יהיו לה ולבעלה (עם כל הענינים שמסכיבה) חיים טהורים, ובמילא גם חיים יהודיים וקדושים בכל הפרטים.

ועוד הוספה בזה — שבהיותה במעמד ומצב כזה, ניתוסף טהרה בכל הענינים שהיא עושה, כולל גם במהלך מחשבתה ומהלך נפשה, כך, שבכל ענין של יהדות שבו צריכה להביע עמדה או שביכלתה לפעול בו משהו, ה"ה עושה זאת באופן שמיוסד על המעמד ומצב שבו נמצאת, שהוא מעמד ומצב של טהרה.

וכשיסבירו — באופן של צניעות, בנוסח המתאים — שזהו דבר שניתן להשיגו בקלות הכי גדולה, ע"י שמירת המצוה פעם אחת ויחידה (כיון שנמצאת במעמד ומצב ש"חדל להיות אורח") — בודאי יפעולו זאת.

ובמכ"ש וק"ו: אם פועלים אצל בנות ישראל הצעירות, ש"נאות

שנודמן לי לעורר אודותי' אמש, בקשר לר"ח אלול כו'").

(87) וירא יח, יא.

(85) ראה גם מט"א או"ח סתקפ"א ס"ט.

(86) ראה גם מכתב ר"ח אלול שנה זו

(בתרגום מאנגלית: "ברצוני גם להזכיר נקודה

הן⁸⁸, שיקיימו המצוה מידי חודש בחדשו, ויעשו זאת בשמחה ובטוב לבב — הרי עאכו"כ כשמדובר אודות קיום המצוה פעם אחת, שעיי"ז יהיו אח"כ עשרות שנים בטהרה ובמילא גם בקדושה, שתתבטא אח"כ בטהרה וקדושה במעשים שלה, כדיבורים שלה, ועד גם במהלך המחשבה שלה.

ונקודה זו, כשישתמשו בה — תיכלל גם במנהג "להיות בודק... כל אשר ימצא שם בדק", שנאמר באחרונים⁸⁷ בקשר לחודש אלול במיוחד.

יד. ויה"ר שתהי' הפעולה בכל ענינים אלו למטה מעשרה טפחים, ומתוך שמחה וטוב לבב, ובאופן דמוסיף והולך ואור.

וקיום המצוות ומעשים טובים בפועל, יאחד את כל בני, ללא חשבונות כלל, ויעשה מהם לא רק עם אחד, אלא גם "קומה אחת", וכפי שרבינו הזקן⁸⁹ מוסיף בזה: "קומה אחת שלימה".

ונלך בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, "בנערינו ובזקנינו גו' כבנינו ובבנותינו", ובאופן ד"ואולך אתכם קוממיות"⁸⁹ — ברגעים האחרונים של הגלות, ותיכף ומיד — הגאולה האמיתית והשלימה, ובקרוב ממש.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגונים "לכתחילה אריבער", "הושיעה את עמך" ו"אבינו מלכנו", ואח"כ ניגן בעצמו הניגון "צמאה לך נפשי".

טרם צאתו אמר: שיהי' חודש טוב, וכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה].

הוספה

By the Grace of G-d
Rosh Chodesh Elul, 5735
Brooklyn, N. Y.

Rabbi ...
Miami Beach, Fla

Greeting and Blessing:

I received the letter about your son . . . , and was subsequently pleased to receive the report that the medical treatment was successful. May G-d grant that he should have a complete and speedy Refuo, and that together with your wife, you should bring him and all your children up to a life of Torah, Chuppah and Good Deeds.

Everything is by Hashgocho Protis, and it is significant that the reply is written on Rosh Chodesh Elul, a time of special opportunity for every Jew, as you know. I only mention it in compliance with the suggestion of our Sages, "Encourage the energetic." Hence, together with all my prayerful wishes, I wish you also to materialize the saying of our Sages, "He who has 100, desires 200; and having attained 200, desires 400." In other words, your accomplishments in the past should be a constant source of stimulation for greater achievements in the future, particularly as this is for the benefit of the many. Moreover, in the area of Chinuch every effort is eventually greatly rewarded and multiplied in the form of a chain reaction. And the Zechus Horabim also helps. May G-d grant that you should do this in peace of mind and happy circumstances.

I take this opportunity also to express my appreciation of the help which you have shown to our workers in the Miami area. No doubt here too you will continue your good efforts in an ever growing measure.

In this connection, I would also like to mention a point which I had occasion to call attention to last night, in connection with Rosh Chodesh Elul, a most propitious time, as it is stated שבחודש זה מפשפשים בדקדוקי מצוות כו' וכל אשר ימצא שם בדק כו' והוא מנהג טוב (מטה אפרים סי' תקפ"א, סעי"י) I refer particularly to the campaign which has been urged recently to strengthen Taharas Hamishpocho. I pointed out that a special effort should be made in reference to women who have reached the age of, to quote חדל להיות לשרה אורח כנשים, or the so-called "change of life." It should be explained to them that by proper preparation and going to the Mikvah this one time and undergoing Tevila in the proper manner, it would purify them for the rest of their lives. In view of this, surely the effort involved (even if this be an effort) is infinitesimal by comparison to the results which can be achieved. It is certain that if this matter be explained to them in a pleasant way, that it would be easily accepted in many, if not most, cases.

In addition to the merit of this thing in itself, it would also have the effect of "one Mitzvo bringing another Mitzvo in its train," namely, having done this themselves, they could be enlisted in using their influence with younger women to spread the idea of Taharas Hamishpocho. All the more so that it often happens that mothers and grandmothers who have become observant of the Mitzvoth in many areas, and would like to influence their daughters and granddaughters in the area of Taharas Hamishpocho, hesitate to do so in case they are asked, When is it that you went to the Mikvah the last time?

May G-d grant that you should have good news to report in all above.

With esteem and blessing for a Kesivo vaChasimo Tovo,

M. Schneerson

P.S. The letter has been written in English, so that if you desire, you could use it for the benefit of those for whom English is the easiest language to communicate with.

[תרגום חפשי]

בי"ה. ראש חודש אלול, היתשלי"ה
ברוקלין, נ"י.

הרב...

מיאמי ביטש, פלארידא

שלום וברכה!

קיבלתי המכתב אודות בנו... , ובנועם קיבלתי לאחר מכן את הידיעה ע"ד הצלחת הטיפול הרפואי. יתן השי"ת שתהי' לו רפואה שלימה וקרובה, ושביחד עם זוגתו יגדלו אותו ואת כל ילדיהם לחיים של תורה, חופה ומעשים טובים.

הכל בהשגחה פרטית, והלא דבר הוא שהמענה נכתב בראש חודש אלול, שעת כושר מיוחדת עבור כל יהודי, כידוע לו. ולא באתי אלא בהתאם להצעת חכמינו "אין מזרזין אלא למזרזין". לפיכך, יחד עם כל איחולי לבבי, הנני מאחל לו גם להגשים מאמר חכמינו "מי שיש לו מנה, רוצה מאתיים; מאתיים, רוצה ד' מאות". במלים אחרות, הישגיו בעבר צריכים להיות מקור תמידי של התעוררות להישגים גדולים יותר בעתיד, במיוחד באשר זהו לטובת הרבים. יתירה מזו, בשטח החינוך כל מאמץ סופו להיות מתוגמל ביותר ומוכפל באופן של תגובת שרשרת. וזכות הרבים מסייעת ג"כ. יתן השי"ת שיעשה זה בישוב הדעת ונסיבות משמחות.

אנצל הזדמנות זו גם להביע הערכתי לעזרה שהראה לפעילינו באזור מיאמי. אין ספק שגם בזה ימשיך במאמציו הטובים באופן דמוסיף והולך.

בהקשר זה, ברצוני גם להזכיר נקודה שנודמן לי לעורר אודותי אמש, בקשר לראש חודש אלול, זמן הכי מתאים, כמ"ש "שבחודש זה מפשפשים בדקדוקי מצוות כו' וכל אשר ימצא שם בדק כו' והוא מנהג טוב" (מטה אפרים סי' תקפ"א, סע"י). כוונתי במיוחד לתעמולה שעוררו לאחרונה לחזק את טהרת המשפחה. ציינתי שיש לעשות מאמץ מיוחד ביחס לנשים שהגיעו לגיל אשר, בלי הכתוב, "חדל להיות לשרה אורח כנשים", או מה שנקרא "שינוי החיים" [=גיל המעבר]. יש להסבירן שעל ידי הכנה מתאימה והליכה למקוה פעם אחת זו וטבילה כדבעי, זה יטהר אותן לשאר ימי חייהן. לאור זאת, ברור כי המאמץ הכרוך בכך (גם אם הוא אכן מאמץ) במה נחשב הוא לגבי התוצאות המקוות. בודאי באם הענין יוסבר להן בדרכי נועם, זה יתקבל בנקל במקרים רבים, אם לא ברובם.

בנוסף לזכות שבדבר עצמו, תהי' לכך גם הפעולה של "מצוה גוררת מצוה", היינו,

להצעת חכמינו "אין מזרזין אלא למזרזין": ספרי נשא בתחלתו. במדב"ר פ"ז, ו. וראה מכות כג, א.

מאמר חכמינו "מי שיש לו מנה, רוצה מאתיים; מאתיים, רוצה ד' מאות": ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובהיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

זכות הרבים: ראה אבות פ"ה מ"ח.

נקודה שנודמן לי לעורר אודותי אמש: ראה שיחת ליל א' דר"ח אלול ס"ג (לעיל ע' 343 ואילך).

בל' הכתוב, "חדל להיות לשרה אורח כנשים": וירא יח, יא.

"מצוה גוררת מצוה": אבות פ"ד מ"ב.

שלאחר שקיימו זאת בעצמן, ניתן יהי לגייס אותן להשתמש בהשפעתן על נשים צעירות יותר להפצת רעיון טהרת המשפחה. מה גם אשר לעתים תכופות קורה שאמהות וסבתות שנעשו שומרות מצוות בתחומים רבים, והיו רוצות להשפיע על בנותיהן ונכדותיהן בתחום טהרת המשפחה, חוששות לעשות כן שמא תשאלנה: מתי הלכת למקוה בפעם האחרונה?

יתן השייית שיוכל לבשר טוב בכל האמור.

בכבוד ובברכה לכתיבה וחתימה טובה,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. המכתב נכתב באנגלית, כך שאם יחפוץ, יוכל להשתמש בו לטובת אלה שעבורם אנגלית היא השפה הכי קלה להתדברות.

ועד הנחות בלה"ק

מכנו להוצאה לאור תורת כ"ק ארמו"ר מלויבאוויטש זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה. יום ההילולא כ"ף מנחם-אב, ה'תשפ"ג, שנת הקהל את העם.

שהחיינו וקיימנו והגיענו

הננו שמחים לבשר

כי ניתן להשיג את הספר

תורת מנחם כרך פ

הכולל את מאמרי דא"ה ושיחות קודש

מש"פ צו, שבת הגדול יו"ד ניסן עד בדר"ח תמוז ה'תשל"ה

*

כן ניתן להשיג את ע"ט כרכים הראשונים
ואת סדרת ספרי המאמרים תשי"א — תשל"ט

בחנויות הספרים המובחרות

ובחנוות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

www.lahak.org

או בטלפון: בארה"ב 718-604-2610; באה"ק 018-9606-03

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' **כמוס** ב"ר **אליהו** ע"ה

נפטר י' אלול, ה'תשפ"א

ת' ני' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות בנו וכלתו

הרה"ת ר' **שלום דוב בער** ומרת **אסתר**

ויוצאי חלציהם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

מליח